
Melding av foretakssammenslutning

vedrørende

HANSA BORG HOLDING AS'

ervert av kontroll over

WINECO AS

28. september 2021

INNEHOLDER FORRETNINGSHEMMELIGHETER

1 OPPSUMMERING

Foretakssammenslutningen gjelder Hansa Borg Holding AS ("**Hansa Borg**") sitt erverv av enekontroll over Wineco AS ("**Wineco**"). Wineco er en vinimportør som hovedsakelig selger sine produkter til Vinmonopolet, mens Hansa Borg sin hovedaktivitet består i produksjon og salg av øl og sider til dagligvare og Horeca-segmentet. Transaksjonen vil i all hovedsak innebære en sammenslåing av komplementære virksomheter innen salg av alkoholholdige produkter til det norske drikkemarkedet.

Partene har et begrenset horisontalt overlapp innen salg av vin, øl, sider og brennevin til Horeca-segmentet, samt innen salg av øl til Vinmonopolet. Ingen av partenes aktiviteter utgjør vertikale overlappende eller berørte markeder.

Foretakssammenslutningen vil ikke i betydelig grad hindre effektiv konkurranse, jf. konkurranse-loven § 16 første ledd, ettersom:

- Wineco sin estimerte markedsandel i markedet for salg av øl til Horeca-segmentet er ubetydelig (under ■ prosent). Selv om Hansa Borg i dette markedet har en estimert markedsandel på over ■ prosent, vil transaksjonen kun medføre en helt marginal økning i Hansa Borgs markedsandel. Partene vil fremdeles møte betydelig konkurranse fra en rekke effektive konkurrenter, deriblant fra Ringnes som den dominerende aktøren i markedet. I tillegg er partenes produkter i stor grad differensierte ved at Wineco utelukkende selger spesial-øl til restaurantsegmentet, mens majoriteten av Hansa Borgs sitt salg er ordinær pilsner til barer og serveringssteder.
- Wineco sin estimerte markedsandel i markedet for salg av øl til Vinmonopolet er videre ubetydelig (under ■ prosent), slik at også i dette markedet vil transaksjonen kun medføre en helt ubetydelig økning i Hans Borgs markedsandel (til om lag ■ prosent). Partene vil i dette markedet fremdeles møte konkurranse fra en rekke effektive konkurrenter, i tillegg til at Vinmonopolets kjøpermakt vil begrense partenes mulighet til å utøve eventuell markedsrett.
- Hansa Borg og Wineco sine samlede estimerte markedsandeler i markedet for salg av vin til Horeca-segmentet er om lag ■ prosent. Markedet er preget av sterk konkurranse fra både store, mellomstore og små aktører, og partenes markedsrett vil være begrenset. Dessuten er partenes produkter i stor grad differensierte, både mht. kundegrupper og pris, og partene er derfor ikke nære konkurrenter.
- Wineco sin estimerte markedsandel i markedet for salg av sider til Horeca er også marginal (under ■ prosent). Selv om Hansa Borg i dette markedet har en estimert markedsandel på over ■ prosent, vil transaksjonen ikke innebære en merkbar endring i Hansa Borgs markedsstyrke. Etableringshindringene i dette markedet er videre relativt lave, og partene vil møte konkurranse fra en rekke effektive konkurrenter. Endelig er konkurransenærheten mellom partene begrenset.
- Hansa Borg og Wineco sine samlede estimerte markedsandeler i markedet for salg av brennevin til Horeca er under ■ prosent, og partene vil derfor ha begrenset markedsrett.

2 KONTAKTINFORMASJON

2.1 Foretak som erverver kontroll

Navn: Hansa Borg Holding AS
Org.nr.: 984 349 939
Adresse: Postboks 24 Kokstad, 5863 Bergen

2.2 Representant

Navn: Wikborg Rein Advokatfirma AS
Kontakt: Elin Gildberg Opheim
Ansvarlig advokat: Jan Erik Clausen
Adresse: Postboks 1233 Sentrum, 5811 Bergen
Telefon: +47 481 39 096
E-post: ego@wr.no

2.3 Andre involverte foretak

Navn: Wineco AS
Org.nr.: 913 920 643
Adresse: c/o Katalysator AS, Postboks 2511 Solli, 0202 Oslo

3 BESKRIVELSE AV FORETAKSSAMMENSLUTNINGEN

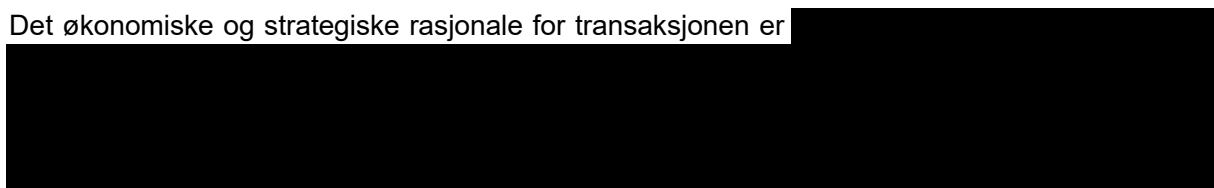
Meldingen gjelder Hansa Borg sitt erverv av kontroll over Wineco gjennom kjøp av 100 prosent av aksjene i selskapet fra Katalysator AS og Wineco Invest AS ("**transaksjonen**"). Aksjekjøpsavtalen ble inngått 21. september 2021, og følger vedlagt som:

Bilag 1: Aksjekjøpsavtale mellom Katalysator AS, Wineco Invest AS og Hansa Borg Holding AS

Etter gjennomføring av transaksjonen vil Hansa Borg ha enekontroll over Wineco, jf. konkurranseloven § 17. Gjennomføring av foretakssammenslutningen er betinget av godkjenning fra Konkurransetilsynet. Ervervet er ikke meldepliktig til andre konkurransemyndigheter.

Wineco er en vinimportør som hovedsakelig er aktiv i markedet for salg av vin til Vinmonopolet. Hansa Borg har svært begrenset aktivitet innen salg av vin til serveringssteder, men er en vesentlig aktør innen produksjon og salg av ulike drikkevarer til det norske drikkemarkedet, herunder øl og sider. Transaksjonen innebærer derfor i all hovedsak en sammenslåing av partenes komplementære virksomheter innen disse segmentene.

Det økonomiske og strategiske rasjonale for transaksjonen er

4 BESKRIVELSE AV DE INVOLVERTE FORETAKENE

4.1 Hansa Borg Holding AS

Hansa Borg driver gjennom sitt heleide datterselskap Hansa Borg Bryggerier AS og dets to datterselskaper Olden Brevatn AS og Nøgne Ø Det Kompromissløse Bryggeri AS (samlet "**Hansa Borg**" eller "**Hansa-konsernet**"), virksomhet innen produksjon og salg av ulike drikkevarer i Norge. Hansa Borg er kontrollert av Nye Borg Bryggerier Holding AS (75 %), som igjen er et heleid datterselskap av Borg Invest AS.

I 2020 hadde Hansa-konsernet en omsetning på om lag 1 088 millioner kroner.¹ Hansa-konsernets hovedkontor er lokalisert i Bergen, og konsernet hadde om lag 300 ansatte i 2020.

Hansa-konsernets hovedvirksomhet er produksjon, distribusjon, markedsføring og salg av drikkevarer til det norske dagligvare- og utelivsmarkedet. Konsernets har et bredt produktsortiment innenfor øl, sider, brus og vann, med Hansa, Borg, CB, Grevens, Nøgne Ø og Olden som de viktigste egne merkevarene. I tillegg har konsernet noe salg av brennevinsprodukter samt et begrenset salg av FAB-produkter (flavoured alcoholic beverages).² Konsernets kjerne er likevel produksjon og salg av øl og sider. Produktene som selges produseres i Bergen, Kristiansand, Sarpsborg, Grimstad og Olden. I tillegg er konsernet leverandør av en rekke internasjonale merkevarer, slik som Heineken,³ Clausthaler, Bacardi Breezer og Coca-Cola.

Majoriteten av Hansa-konsernets produkter selges til dagligvaresegmentet (om lag 65 prosent av omsetningen i 2019), samt til utelivsmarkedet. Konsernet har også et begrenset salg av øl til Vinmonopolet. Hansa-konsernet forestår ikke egen distribusjon men benytter seg av eksterne logistiktjenester.

I tillegg til det ovennevnte selger Hansa-konsernet et begrenset volum med vin (under ■■■ prosent av konsernets volum i 2019) sammen med konsernets øvrige produkter til serveringssteder (typisk barer og utesteder).

Årsrapporten for Hansa-konsernet er inntatt i det følgende.

Bilag 2: Hansa Borg Holding AS sin årsrapport for 2020

For mer informasjon om Hansa-konsernet vises det til konsernets hjemmesider: <https://www.hansaborg.no/>.

¹ Ekskludert særavgifter.

² Slik som Hansa Hard Seltzer, Grevens Cocktails og Bacardi Breezer.

³ Hansa Borg produserer også Heineken-produkter i Norge.

4.2 Wineco AS

Wineco driver gjennom sitt heleide datterselskap Vinestor AS og dets datterselskaper (samlet "**Wineco**" eller "**Vinestor-gruppen**") virksomhet innen import av vin til det norske markedet. I tillegg til Vinestor AS består gruppen av de ni heleide datterselskapene B & R Wine AS, Divini AS, Innvino AS, Plus Vini AS, Servco AS, Trulli Wines AS, Vinarius AS, Vinum AS og Vinestor Swerden AB, samt av fellesforetaket OMA Vin AS (50 %)⁴. Vinestor-gruppen kontrolleres av Aars AS gjennom det heleide selskapet Katalysator AS (90,1 %).⁵

I 2020 hadde Vinestor-gruppen en omsetning på om lag 457 millioner kroner.⁶ Gruppens hovedkontor er lokalisert på Lysaker, og gruppen hadde 19 ansatte i 2020.

Majoriteten av produktene i Vinestor-gruppen produktsortiment består av hvitvin (■ prosent) og rødvin (■ prosent), mens det resterende volumet hovedsakelig består av musserende vin og rosévin. Gruppen importerer vin fra omtrent 320 produsenter, hvorav den største andelen kommer fra ■■■■■. I tillegg har gruppen siden juni 2021 produsert et begrenset omfang av vin gjennom fellesforetaket OMA Vin AS. I 2019 ble om lag ■ prosent av Vinestor-gruppens volum solgt til Vinmonopolet,⁷ mens det resterende salgsvolumet ble solgt til ulike kunder i Horeca-segmentet.

I tillegg til vin har Vinestor-gruppen et helt marginalt salg av øl og sider (om lag ■ prosent av gruppens omsetning i 2019), samt brennevin og brennevinslikør (om lag ■ prosent).⁸ Vinestor-gruppen forestår ikke egen distribusjon og benytter seg av eksterne logistikkjenester.

Årsrapportene for Vinestor-gruppen med tilhørende datterselskaper er inntatt i det følgende.

Bilag 3: Wineco AS sin årsrapport for 2020

Bilag 4: Vinestor AS sin årsrapport for 2020

Bilag 5: OMA Vin AS sin årsrapport for 2020

For mer informasjon om Vinestor-gruppen vises det til konsernets hjemmesider: <https://www.vinestor.no/>.

⁴ De resterende 50 prosentene av aksjene eies av Alfsens Kokkedeliske AS.

⁵ Katalysator AS eier også 51 prosent av aksjene i Wineco Invest AS, hvi ket eier de resterende 9,9 prosentene av aksjene i Wineco.

⁶ Inkludert særavgifter.

⁷ Som følge av Covid 19-restr ksjonene utgjorde salg til Vinmonopolet ■ prosent av gruppens omsetning i 2020.

⁸ For ordens skyld nevnes det at Wineco i realiteten kke er aktive innen salg av alkoholfrie produkter, men at selskapet i 2021 har hatt et helt ubetydelig salg av slike produkter (kun ■ liter). For det tilfellet Konkurransetilsynet mot formodning i kevel skulle mene at partene har overlappende virksomhet innen dette segmentet, anmodes det om lempning fra informasjonskravet, da det under enhver omstendighet er utenkelig at det skulle være konkurranseproblemer knyttet til alkoholfrie produkter.

5 OMSETNING OG DRIFTSRESULTAT I NORGE

Nedenfor følger en oversikt over partenes omsetning og driftsresultat i Norge for siste regnskapsår.

Tabell 1: Partenes omsetning og driftsresultat i 2020⁹

Selskap	Omsetning (MNOK)	Driftsresultat (MNOK)
Hansa-konsernet	1 088	90
Vinestor-gruppen	256 ¹⁰	13

6 INGEN KONKURRANSEBEGRENSENDE VIRKNINGER I HORIZONTALT OVERLAPPENDE MARKEDER

6.1 Innledning

Hansa Borg og Wineco har overlappende virksomhet innen salg av ulike drikkevarer i Norge. Partenes varesortiment er imidlertid i vesentlig grad komplementært, ved at Hansa Borg sin kjernevirksomhet er produksjon og salg av øl og sider mens Wineco på sin side nesten utelukkende er en vinimportør.

Etter Hansa Borg sin oppfatning må markedet for salg av drikkevarer segmenteres basert på den enkelte produktkategori, slik som øl, vin, sider, alkoholfrie drikkevarer og brennevin mv. Dette er i tråd med etablert praksis fra konkurransemyndighetene.¹¹ Partene vil i lys av dette kun ha et svært begrenset horisontalt overlapp i markedene for salg av henholdsvis vin, øl, sider og brennevin.

Grunnet at Covid 19 og medfølgende restriksjoner i stor grad har påvirket salget til Horeca-segmentet i 2020 (og deler av 2021), benytter partene i denne meldingen tall for 2019 som et representativt anslag for aktivitetene i et normalår. Partene vil likevel knytte enkelte kommentarer til salget dersom det av spesielle grunner må antas disse tallene likevel ikke er representative.¹²

Som nærmere redegjort for i det følgende vil foretakssammenslutningen på ingen måte kunne hindre effektiv konkurranse i noen av de ovennevnte markedene.

6.2 Markedet for salg av øl

6.2.1 Markedsavgrensning

Hansa Borg har som redegjort for betydelig aktivitet innen produksjon og salg av øl til ulike salgskanaler i Norge, hovedsakelig til dagligvarekjeder og Horeca-segmentet. Wineco selger som en del av sitt produktsortiment et svært begrenset utvalg importert øl (hovedsakelig IPA), og er en

⁹ Ekskludert særavgifter.

¹⁰ For ordens skyld bemerkes det også at Oma Vin AS hadde en omsetning på 595 260 kroner i 2020, men at selskapet først startet sin operative virksomhet i juni 2021.

¹¹ Se eksempelvis vedtak V2021-7, *Altia Plc. / Arcus ASA*, kapittel 5.2.4, og vedtak V2020-20, *Ringnes Norge AS*, kapittel 3.3.23, med videre henvisninger til etablert praksis fra EU-kommisjonen.

¹² For ordens skyld bemerker Hansa Borg at konsernets aksjer i Austmann Bryggeri AS ble avhendet i 2020. Omsetningen for 2019 overestimerer derved Hansa Borgs markedsposisjon innen salg av øl noe.

svært liten aktør i dette segmentet. Majoriteten av Winecos salg av øl skjer til Vinmonopolet, men selskapet har også noe salg til Horeca-segmentet gjennom grossister.

Konkurransemyndighetene har tidligere lagt til grunn at salg av øl til serveringssteder utgjør et eget relevant produktmarked avgrenset fra andre salgskanaler (dvs. dagligvare og Vinmonopolet), som følge av manglende etterspørsels- og tilbudssubstitusjon.¹³ Det kan også vurderes hvorvidt salg gjennom dagligvarehandel og Vinmonopolet utgjør to separate segmenter, både som følge av ulik faktisk og rettslig organisering samt ulikheter i produktsortimentet som tilbys. Eksempelvis tilbyr Vinmonopolet øl med høyere alkoholstyrke enn det som lovlig kan omsettes i dagligvarehandel. For denne meldingens formål legges det til grunn at det relevante markedet for salg av øl også må segmenteres basert på salgskanalene dagligvare og Vinmonopolet.

Videre har konkurransemyndighetene vurdert hvorvidt ulike øltyper utgjør egne separate markeder uten å trekke en endelig konklusjon.¹⁴ Selv om ulike egenskaper ved øltypene kan indikere separate produktmarkeder grunnet sluttkundenes preferanser, foreligger det stor grad av tilbudssubstitusjon ved at leverandørene relativt raskt kan omstille produksjonen til å omfatte andre typer øl. Ettersom Wineco kun har et marginalt salg av øl er det imidlertid ikke nødvendig å konkludere endelig på avgrensningen, da dette uansett ikke vil påvirke vurderingen av transaksjonen.

Det geografiske markedet for salg av øl må etter Hansa Borgs vurdering anses av nasjonal utstrekning. Aktørene innen salg av øl tilbyr normalt sine produkter til kunder over hele landet, og benytter som nevnt enten grossister eller eksterne distribusjonsnettverk for levering til det enkelte utsalgssted. At markedet må anses nasjonalt er også i tråd med tidligere praksis fra konkurransemyndighetene.¹⁵

For denne meldingens formål legges det derfor til grunn at partene har horisontalt overlappende virksomhet i de nasjonale markedene for salg av øl til hhv. Horeca og Vinmonopolet. Disse markedene vil behandles enkeltvis i det følgende.

6.2.2 Ingen konkurransebegrensende virkninger på markedet for salg av øl til Horeca

Så vidt partene bekjent finnes det ingen fullstendige rapporter på totalmarkedet for salg av øl til Horeca-segmentet i Norge. Bryggeri- og Drikkevareforeningen (BROD) publiserer imidlertid en samlet årlig oversikt over antall liter øl som ble solgt i Norge basert på data fra de største norske bryggeriene og om lag 40 prosent av importert øl.¹⁶ Det finnes ikke en tilsvarende oversikt over omsetningen i verdi. For å beregne totalmarkedet har Hansa Borg tatt utgangspunkt i BROD sin oversikt over salget til salgskanalen "Uteliv og Vinmonopolet", og trukket fra volumet som ble solgt gjennom Vinmonopolet i 2019.¹⁷

¹³ Se eksempelvis vedtak V2020-20, *Ringnes Norge AS*, kapittel 3.2.2.3, med videre henvisninger til praksis fra EU-kommisjonen.

¹⁴ Se eksempelvis vedtak V2020-20, *Ringnes Norge AS*, kapittel 3.2.2.2, med videre henvisninger til praksis fra EU-kommisjonen.

¹⁵ Se eksempelvis vedtak V2020-20, *Ringnes Norge AS*, kapittel 3.3.3, og vedtak V2021-7, *Altia Plc. / Arcus ASA*, kapittel 5.3.1, med videre henvisninger til praksis fra EU-kommisjonen og tilsynet praksis i markeder for engroshandel.

¹⁶ Se nærmere på https://dr.kkeglede.no/tall_og_fakta/.

¹⁷ Se nærmere på <https://www.vinmonopolet.no/vmp/salgstall>.

Ettersom datagrunnlaget kun omfatter volum fra de største norske bryggeriene, samt kun 40 prosent av andelen øl som importeres, må dette anses som et konservativt anslag over markedets totale størrelse. Partenes markedsandeler i tabellen nedenfor er følgelig overestimerte.

Tabell 2: Partenes markedsandeler for salg av øl til Horeca-segmentet i 2019

Aktør	Volum (liter)	Markedsandel	Verdi (NOK)	Markedsandel
Hansa-konsernet				N/A
Vinestor-gruppen				N/A
Samlet				N/A
Andre			N/A	N/A
Totalt	50 267 447	100,00 %	N/A	N/A

Basert på dette vil transaksjonen medføre en helt marginal økning i Hansa Borgs markedsandel på under [redacted] prosent, hvilket i seg selv tilsier at foretakssammenslutningen ikke vil ha noen betydning for konkurransen i dette markedet.

Selv om markedet for salg av øl til Horeca-segmentet er preget av etableringshindringer, vil partene etter transaksjonen fremdeles møte betydelig konkurransepress fra en rekke etablerte aktører, se Tabell 3 og 4 nedenfor. Deriblant preges markedet av flere effektive konkurrenter slik som Aass Bryggeri og Mack, samt Ringnes som tilsynet har vurdert som den dominerende aktøren i markedet.¹⁸

Hansa Borg og Wineco sine produkter innen salg av øl til Horeca er også i stor grad differensierte. Mens majoriteten av Hansa Borg sitt volum er salg av ordinær pilsner (over [redacted] prosent i 2019), består Wineco sitt produktsortiment utelukkende av spesial-øl slik som IPA.¹⁹ Konkurransenærheten mellom partene er derved begrenset.

Foretakssammenslutningen vil derfor under enhver omstendighet ikke i betydelig grad hindre effektiv konkurranse, jf. konkurranseloven § 16 første ledd.

6.2.3 Ingen konkurransebegrensende virkninger på markedet for salg av øl til Vinmonopolet

Vinmonopolet publiserer en årlig oversikt over antall liter drikkevarer solgt gjennom Vinmonopolets utsalgssteder. Av oversikten fremgår det at gjennom Vinmonopolet ble solgt totalt 2 947 806 liter øl i 2019.²⁰ Hansa Borg solgte [redacted] liter øl (om lag [redacted] kroner) til Vinmonopolet i 2019, mens Wineco kun solgte [redacted] liter øl ([redacted] kroner). Basert på dette vil partene ha en samlet markedsandel på om lag [redacted] prosent, hvorav Hansa Borgs andel utgjør om lag [redacted] prosent og Winecos andel er på om lag [redacted] prosent. I tillegg til at partene også etter foretakssammenslutningen vil ha lave markedsandeler, medfører transaksjonen kun en helt begrenset økning i Hansa Borgs markedsandel. I kombinasjon med at Vinmonopolet også innehar

¹⁸ Se vedtak V2020-20, Ringnes Norge AS, kapittel 3.4.3.

¹⁹ Som det fremgår av omsetningen inntatt i Tabell 2 var Hansa Borgs gjennomsnittspris på omtrent [redacted] kroner per liter, mens Winecos gjennomsnittspris var på omtrent [redacted] kroner per liter.

²⁰ Se <https://www.vinmonopolet.no/vmp/salgstall>.

kjøpermakt i dette segmentet, er det derfor lite sannsynlig at foretakssammenslutningen i betydelig grad vil hindre effektiv konkurranse.

Ettersom partenes markedsandeler under enhver omstendighet er betydelig lavere enn 20 prosent, utgjør ikke markedet for salg av øl til Vinmonopolet et berørt marked, jf. konkurranseloven § 18 a bokstav e.

6.2.4 Viktigste konkurrenter, kunder og leverandører

Hansa Borg og Wineco sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i markedet for salg av øl til hhv. Vinmonopolet og Horeca per 2019 er inntatt i tabellene nedenfor.

Tabell 3: Hansa Borg sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i markedet for salg av øl til Horeca

Konkurrent	Kunde	Leverandør

Tabell 4: Wineco sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i markedet for salg av øl til Horeca

Konkurrent	Kunde	Leverandør

Tabell 5: Hansa Borg sine fem viktigste konkurrenter og leverandører i markedet for salg av øl til Vinmonopolet

Konkurrent	Leverandør

Tabell 6: Wineco sine fem viktigste konkurrenter og leverandører i markedet for salg av øl til Vinmonopolet

Konkurrent	Leverandør

6.3 Markedet for salg av vin

6.3.1 Markedsavgrensning

Wineco er som redegjort for en vinimportør som hovedsakelig importerer et vidt spekter rød- og hvitviner for salg til Vinmonopolet. Hansa Borg har et begrenset salg av vin men da kun som et supplement til sine øvrige drikkevarer til Horeca-segmentet.

Konkurransemyndighetene har som nevnt tidligere lagt til grunn at det relevante produktmarkedet for salg av alkoholholdige drikkevarer må avgrenses basert på salgskanal, ettersom de ulike salgskanalene har ulik faktisk og rettslig organisering.²¹ Som følge av de norske reguleringene for salg av alkohol, kan salg av vin til forbrukere kun skje gjennom Vinmonopolet, Horeca-segmentet (dvs. hoteller, restauranter, kafeer og andre serveringssteder med skjenkebevilling), samt gjennom taxfree på flyplasser.²² Hansa Borg legger til grunn at hver av disse salgskanalen utgjør et eget relevant marked.

Videre har myndighetene vurdert hvorvidt det eksisterer ulike produktsegmenter basert på egenskaper ved vinen slik som farge, innhold av karbondioksid og opprinnelsesland/region, samt pris.²³ Etter partenes oppfatning er det ikke grunnlag for en slik ytterligere segmentering av markedet da partenes kunder generelt kjøper et totalsortiment av vinprodukter med ulike egenskaper og pris. Ved en potensiell ytterligere segmentering basert på pris vil i tillegg partenes produkter antakelig inngå i ulike produktmarkeder, da Wineco sine produkter generelt har et høyere prisnivå og normalt selges til finere restauranter, mens Hansa Borg hovedsakelig fokuserer på rimeligere vin-produkter til barer og utesteder. Det er imidlertid ikke nødvendig å ta endelig stilling til markedsavgrensningen, da det uansett ikke vil påvirke vurderingen i foreliggende sak.

Det geografiske markedet for salg av vin til Horeca-segmentet er etter Hansa Borgs oppfatning nasjonalt. De ulike aktørene tilbyr normalt sine produkter til kunder over hele landet, og benytter enten grossister eller eksterne distribusjonsnettverk for levering til det enkelte utsalgssted. At markedet må anses nasjonalt er også i tråd med tidligere praksis fra konkurransemyndighetene.²⁴

²¹ Se eksempelvis vedtak V2021-7, *Altia Plc. / Arcus ASA*, kapittel 5.2.4, med videre henvisninger til praksis fra EU-kommisjonen.

²² Se alkoholoven § 3-1 og 3-1a.

²³ Se eksempelvis sak COMP/M.5114, *Pernod Ricard / V&S*.

²⁴ Se eksempelvis vedtak V2020-20, *Ringnes Norge AS*, kapittel 3.3.3, og vedtak V2021-7, *Altia Plc. / Arcus ASA*, kapittel 5.3.1, med videre henvisninger til praksis fra EU-kommisjonen og tilsynet praksis i markeder for engroshandel.

For denne meldingens formål legges således til grunn at partene har horisontalt overlappende virksomhet i det nasjonale markedet for salg av vin til Horeca-segmentet.

6.3.2 Ingen konkurransebegrensende virkninger på markedet for salg av vin til Horeca

Så vidt partene bekjent finnes det heller ingen fullstendige rapporter på totalmarkedet for salg av vin til Horeca-segmentet i Norge. Vin- og brennevinsleverandørenes forening (VBF) publiserer imidlertid en samlet årlig oversikt over antall liter alkoholholdige drikkevarer som selges til Horeca-segmentet gjennom grossister, basert på tall fra de største aktørene i markedet (Horeca-statistikken).²⁵ Det finnes ikke en tilsvarende oversikt over omsetningen i verdi.

Ettersom Horeca-statistikken kun omfatter salg av vin gjennom grossister må denne anses som et konservativt anslag over markedets totale størrelse. Partenes markedsandeler vil følgelig være overestimerte, da salgsvolumet inntatt i tabellen nedenfor inkluderer både salg til grossister og direkte salg.

Tabell 7: Partenes markedsandeler for salg av vin til Horeca-segmentet i 2019

Aktør	Volum (liter)	Markedsandel	Verdi (NOK)	Markedsandel
Hansa-konsernet				N/A
Vinestor-gruppen				N/A
Samlet				N/A
Andre				N/A
Totalt	7 646 674	100,0 %	N/A	N/A

Som tabellen viser vil partenes samlede estimerte markedsandeler etter foretakssammenslutningen fremdeles være lave. Partene vil også møte sterk konkurranse fra en rekke store, mellomstore og små aktører, se Tabell 8 og 9 nedenfor,²⁶ slik at partene vil ha begrenset grad av markedsrett.

Videre er partenes produkter i stor grad differensierte. Wineco anses som en høykvalitetsimportør med et produktsortiment bestående av et utvalg viner av en høyere prisklasse hvor kundebasen normalt er restauranter. Hansa Borg sitt fokus er imidlertid på rimeligere viner til barer og utesteder. Dette reflekteres i partenes omsetningsverdi inntatt i Tabell 7 ovenfor.²⁷ Partene kan ikke anses som nære konkurrenter i dette segmentet.

Foretakssammenslutningen vil derfor ikke i betydelig grad hindre effektiv konkurranse, jf. konkurranseloven § 16 første ledd. Ettersom partenes markedsandeler under enhver omstendighet er lavere enn 20 prosent, utgjør ikke markedet for salg av vin til Horeca et berørt marked, jf. konkurranseloven § 18 a bokstav e.

²⁵ Se nærmere på <https://www.nhmd.no/bransjeforeninger/vbf/>.

²⁶ For øvrig vises det til at det er over 500 virksomheter registrert for import av vin og brennevin til Norge i Helsedirektoratets Bevillingsregister, se <https://tbr.helsedirektoratet.no/sok?register=1&inkluderHistoriske=false&tilsynsmyndighet=3&side=1&antallPerSide=10>.

²⁷ Hansa Borgs gjennomsnittspris var på omtrent ■ kroner per liter, mens Winecos gjennomsnittspris var på omtrent ■ kroner per liter.

6.3.3 Viktigste konkurrenter, kunder og leverandører

Hansa Borg og Wineco sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i markedet for salg av vin til Horeca per 2019 er inntatt i tabellene nedenfor.

Tabell 8: Hansa Borg sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i markedet for salg av vin til Horeca

Konkurrent	Kunde	Leverandør

Tabell 9: Wineco sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i markedet for salg av vin til Horeca

Konkurrent	Kunde	Leverandør

6.4 Market for salg av sider

6.4.1 Markedsavgrensning

Hansa Borg har videre virksomhet innen produksjon og salg av sider til Horeca-segmentet. Fra 2020 har Wineco som en del av sitt produktsortiment også tilbudt et svært begrenset utvalg sider til Vinmonopolet og serveringssteder. Som for markedene for salg av øl og vin legges det til grunn at salg av sider til Horeca-segmentet utgjør et eget relevant marked.

Konkurransemyndighetene har tidligere vurdert hvorvidt egenskaper ved drikkevarene, slik som smak og pris, kan tilsi at markedet må avgrenses ytterligere.²⁸ Ettersom Wineco kun har et helt marginalt salg av sider er det imidlertid ikke nødvendig å konkludere endelig på markedsavgrensningen, da dette uansett ikke vil påvirke vurderingen av transaksjonen.

Det geografiske markedet for salg av sider til Horeca-segmentet må etter Hansa Borgs vurdering anses av nasjonal utstrekning. Som for markedene for øl og vin benytter aktørene normalt enten

²⁸ Se eksempelvis vedtak V2021-7, Altia Plc. / Arcus ASA, kapittel 5.2.3.

grossister eller eksterne distribusjonsnettverk for en landsdekkende levering til det enkelte utsalgssted.²⁹

For denne meldingens formål legges det således til grunn at partene har horisontalt overlappende virksomhet i det nasjonale markedet for salg av sider til Horeca-segmentet.

6.4.2 Ingen konkurransebegrensende virkninger på markedet for salg av sider til Horeca

Så vidt partene bekjent finnes det heller ingen fullstendige rapporter på totalmarkedet for salg av sider til Horeca-segmentet i Norge. De nevnte tallene fra BROD inneholder en oversikt også over volumet sider solgt fra de største sider-produsentene i Norge, men til forskjell fra salget av øl omfatter ikke oversikten importtall fra andre aktører. Ettersom en vesentlig andel av sider-produktene som konsumeres i Norge er importerte produkter (eksempelvis store merkevarer som Halmstad), vil dataene fra BROD i betydelig grad underestimere totalmarkedet.

Hansa Borg anslår med utgangspunkt i tallene fra BROD, supplert med sitt beste estimat på volumet av importert sider, at totalmarkedet for salg av sider til Horeca var på mellom [redacted] og [redacted] liter i 2019. Partenes markedsandeler beregnes i det videre med utgangspunkt i et konservativt anslag av dette, hvilket da antakelig vil overestimerer partenes andeler noe.

Tabell 10: Partenes markedsandeler for salg av sider til Horeca-segmentet i 2019

Aktør	Volum (liter)	Markedsandel	Verdi (NOK)	Markedsandel
Hansa-konsernet	[redacted]	[redacted]	[redacted]	N/A
Vinestor-gruppen				N/A
Samlet				N/A
Andre	[redacted]	[redacted]	N/A	N/A
Totalt			N/A	N/A

Basert på dette vil transaksjonen medføre en helt marginal økning i Hansa Borgs markedsandel på mindre enn [redacted] prosent, hvilket i seg selv tilsier at foretakssammenslutningen ikke vil ha noen betydning for konkurransen i dette markedet.

Etableringshindringene i dette markedet er også relativt lave. Det er få krav til investering i utstyr for salg av sider siden produktene leveres på flaske eller boks. Det stilles heller ingen spesielle krav til distribusjon, slik at leverandørene kan benytte seg av ulike logistikkjenester for levering. Det er videre en rekke effektive konkurrenter i dette markedet, se Tabell 11 og 12 nedenfor.

I tillegg er Hansa Borg og Wineco sine produkter innen salg av sider til serveringssteder også i stor grad differensierte. Mens hele Hansa Borg sitt salgsvolum er knyttet til salg av sider med 4,7 (eller lavere) alkoholstyrke og tilsvarende lavere pris, består Wineco sitt produktsortiment utelukkende

²⁹ Dette er også i tråd med tidligere praksis fra konkurransemyndighetene, se eksempelvis vedtak V2021-7, *Altia Plc. / Arcus ASA*, kapittel 5.3.1.

³⁰ Ettersom Wineco først startet å selge sider i 2020, og selskapet i 2021 har hatt en høyere omsetning enn i oppstartsåret, har Wineco tatt utgangspunkt i volumet for 2021 for å beregne markedsandeler og ikke 2019.

av sider med høyere alkoholprosent og pris.³¹ Konkurransenærheten mellom partene er derved begrenset.

Foretakssammenslutningen vil derfor under enhver omstendighet ikke i betydelig grad hindre effektiv konkurranse, jf. konkurranseloven § 16 første ledd.

6.4.3 Viktigste konkurrenter, kunder og leverandører

Hansa Borg og Wineco sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i markedet for salg av sider til Horeca per 2019 er inntatt i tabellene nedenfor.

Tabell 11: Hansa Borg sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i markedet for salg av sider til Horeca

Konkurrent	Kunde	Leverandør
[Redacted content]		

Tabell 12: Wineco sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i markedet for salg av sider til Horeca³²

Konkurrent	Kunde	Leverandør
[Redacted content]		

6.5 Markedet for salg av brennevin

6.5.1 Markedsavgrensning

Hansa Borg har videre begrenset virksomhet innen salg av brennevin til Horeca-segmentet. Wineco har også som en del av sitt produktsortiment noe salg av brennevinsprodukter til ulike serveringssteder. Som for markedene for salg av øl, vin og sider legges det til grunn at salg av brennevin til Horeca-segmentet utgjør et eget relevant marked.

³¹ Som det fremgår av omsetningen inntatt i Tabell 10 var Hansa Borgs gjennomsnittspris på omtrent [Redacted] kroner per liter, mens Winecos gjennomsnittspris var på omtrent [Redacted] kroner per liter.

³² Ettersom Wineco ikke hadde noe salg av sider i 2019, oppgis dagens viktigste konkurrenter, kunder og leverandører.

Konkurransemyndighetene har tidligere vurdert at ulike anerkjente produktkategorier av brennevin kan utgjøre egne produktmarkeder.³³ Ettersom begge parter har et helt begrenset salg av brennevinsprodukter til Horeca-segmentet, vil ikke en slik ytterligere segmentering påvirke vurderingen av transaksjonen. For denne meldingens formål vil markedet derfor avgrenses overordnet til salg av brennevin til Horeca.

Det geografiske markedet for salg av brennevin til Horeca-segmentet må etter Hansa Borgs vurdering anses av nasjonal utstrekning. Som for de ovennevnte markedene for øl, vin og sider benytter leverandørene normalt enten grossister eller eksterne distribusjonsnettverk for en landsdekkende levering til det enkelte utsalgssted.³⁴

For denne meldingens formål legges det således til grunn at partene har horisontalt overlappende virksomhet i det nasjonale markedet for salg av brennevin til Horeca-segmentet.

6.5.2 Ingen konkurransebegrensende virkninger på markedet for salg av brennevin til Horeca

Så vidt partene bekjent finnes det ingen fullstendige rapporter på totalmarkedet for salg av brennevin til Horeca-segmentet i Norge. Basert på VBF sin årlige Horeca-statistikk ble det solgt totalt 1 670 621 liter brennevin til Horeca-segmentet gjennom grossister i 2019. Som nevnt vil partenes markedsandeler ved bruk av denne statistikken være overestimerte ved at denne kun omfatter salg gjennom grossister, mens partenes omsetning også vil omfatte direktesalg.

Hansa Borg solgte [REDACTED] liter brennevin til Horeca i 2019 (om lag [REDACTED] kroner), mens Wineco kun solgte [REDACTED] liter (om lag [REDACTED] kroner). Basert på dette vil partene ha en samlet markedsandel på om lag [REDACTED] prosent, hvorav Hansa Borgs andel utgjør om lag [REDACTED] prosent og Winecos andel er lavere enn [REDACTED] prosent.

I tillegg til at partene også etter foretakssammenslutningen vil ha lave markedsandeler, medfører transaksjonen kun en begrenset økning i Hansa Borgs markedsandel. Foretakssammenslutningen vil derfor ikke hindre effektiv konkurranse i dette markedet.

Ettersom partenes markedsandeler under enhver omstendighet er betydelig lavere enn 20 prosent, utgjør ikke markedet for salg av brennevin til Horeca-segmentet et berørt marked, jf. konkurranseloven § 18 a bokstav e.

6.5.3 Viktigste konkurrenter, kunder og leverandører

Hansa Borg og Wineco sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i markedet for salg av brennevin til Horeca per 2019 er inntatt i tabellene nedenfor.

³³ Se eksempelvis vedtak V2021-7, *Altia Plc. / Arcus ASA*, kapittel 5.2.3.

³⁴ Dette er også i tråd med tidligere praksis fra konkurransemyndighetene, se eksempelvis vedtak V2021-7, *Altia Plc. / Arcus ASA*, kapittel 5.3.1.

Tabell 13: Hansa Borg sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i markedet for salg av brennevin til Horeca

Konkurrent	Kunde	Leverandør

Tabell 14: Wineco sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i markedet for salg av brennevin til Horeca

Konkurrent	Kunde	Leverandør

7 INGEN VERTIKALT BERØRTE ELLER OVERLAPPENDE MARKEDER

Wineco har siden juni 2021 som nevnt produsert et marginalt volum av vin gjennom fellesforetaket Oma Vin AS. Ettersom Hansa Borg selger noe vin som et supplerende produkt til sine Horeca-kunder, er Hansa Borg en potensiell kunde av Wineco sine vin-produkter.

Hansa Borg selger kun vin til Horeca-segmentet og har i dette markedet som nevnt en begrenset markedsandel (om lag █ prosent). Wineco sin andel av markedet for produksjon av vin antas å være helt marginal (under █ prosent av salget i Norge). Siden partenes markedsandeler under enhver omstendighet er under 30 prosent eksisterer det ingen vertikal overlapp mellom partenes virksomheter, jf. konkurranseloven § 18 a bokstav e og f.

Videre nevnes det at Hansa Borg produserer øl (og sider) i Norge, men at Hansa-konsernet utelukkende er en vertikalt integrert aktør som selv selger disse produktene i nedstrømsmarkedet.³⁶ Det er derved ingen potensiell vertikal relasjon mellom Hansa Borg sin produksjon og Wineco sitt marginale videresalg av slike produkter i Norge.

³⁵ Fra 2021 har Hansa Borg ændret sin leverandørbase, og benytter per i dag kun

³⁶ Som beskrevet nærmere i kapittel 6.2 og 6.4 ovenfor.

8 EFFEKTIVITETSGEVINSTER

Ettersom foretakssammenslutningen ikke gir grunnlag for konkurransemessige bekymringer i noe marked, redegjøres det ikke nærmere for eventuelle effektivitetsgevinster.

9 ÅRSBERETNING OG ÅRSREGNSKAP

Årsberetning og årsregnskap for Hansa-konsernet og Vinestor-gruppen for siste regnskapsår er inntatt som henholdsvis Bilag 2 til 5 ovenfor.

10 FORRETNINGSCHEMELIGHETER

Denne meldingen inneholder forretningshemmeligheter, jf. konkurranseloven § 18b. Forslag til offentlig versjon av meldingen og begrunnelse følger vedlagt som

Bilag 6: Begrunnelse for forslag til offentlig versjon

Bilag 7: Forslag til offentlig versjon av konkurransemeldingen

Bergen, 28. september 2021
WIKBORG REIN ADVOKATFIRMA AS

Elin Gildberg Opheim